

LATRAPS
Kooperatīvā sabiedrība

Informatīvais materiāls sabiedrībai

Šī informatīvā materiāla mērķis ir informēt Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības "LATRAPŠ" (turpmāk tekstā - LPKS "LATRAPŠ") Elejas graudu pirmapstrādes kompleksa apkārtnē dzīvojošos iedzīvotājus un tuvumā izvietotos komersantu nodarbinātos par iespējamo apdraudējumu un nepieciešamo rīcību avārijū gadījumā objektā, kā arī par paredzētajiem aizsardzības pasākumiem.

Informatīvais materiāls pārstrādāts 2020. gada augustā, atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu Nr. 131 no 01.03.2016. "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" (turpmāk tekstā - MK noteikumi Nr.131) 69. punkta prasībām.

LPKS "LATRAPŠ" apliecina, ka Elejas graudu pirmapstrādes komplekss (turpmāk tekstā – Elejas komplekss), Lietuvas ielā 16a, piemēro MK noteikumu Nr. 131 prasības, kā arī apstiprina, ka uzņēmuma atbildīgā persona ir iesniegusi:

- iesniegumu par bīstamajām ķīmiskajām vielām Valsts vides dienestā;
- drošības pārskatu Vides pārraudzības valsts birojā.

Objekta Drošības pārskats un Civilās aizsardzības plāns atrodas pie atbildīgās personas. Ar tiem var iepazīties uz vietas objektā, iepriekš piesakoties, darba dienās darba laikā no 8:00 – 17:00 Lietuvas ielā 16a, Elejā. Papildus informāciju var iegūt pa tālr. 63025898.

Informācija par ārpus objekta civilās aizsardzības plānu pieejama Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk tekstā - VUGD) tīmekļvietnē - <http://www.vugd.gov.lv>

OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETA UN KONTAKTI

JURIDISKĀ UN OBJEKTA ATRAŠANĀS VIETAS ADRESE -
Lietuvas iela16a, Elejas pagasts, Jelgavas novads,
LV-3023, Latvija

TĀLRUNIS: (+371) 6 30 25898

MOB.TĀLR.: (+371) 2 9240144

E-PASTS: latraps@latraps.lv

INFORMĀCIJA PAR OBJEKTU

LPKS "LATRAPŠ" ir Elejas pagasta teritorijā izvietots uzņēmums, kurš nodarbojas ar minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu uzglabāšanu un realizāciju, graudu un rapša pieņemšanu, pirmapstrādi un rapšu eļļas spiešanu, uzglabāšanu, realizāciju, kā arī lauksaimniecības tehnikas tirdzniecību, apkalpošanu un rezerves daļu sagādi. LPKS "LATRAPŠ" darbojas kopš 2000. gada. Uzņēmums pieder kooperatīva biedriem, kuru kopējais skaits ir pārsniedzis tūkstoti un turpina palielināties.

Plašāka informācija par uzņēmumu ir atrodama uzņēmuma tīmekļvietnē - <http://www.latraps.lv>

ATBILDĪGĀS PERSONAS

Par atbildīgo personu MK noteikumu Nr. 131 prasību izpildei, civilās aizsardzības plāna īstenošanas sākšanu, rīcības koordinēšanu, avārijas bīstamības un seku samazināšanas pasākumu vadīšanu LPKS "LATRAPŠ" Elejas kompleksā, kā arī atbildīgo par sakariem ar valsts institūcijām, pašvaldības institūcijām, avārijas dienestiem un sadarbību ar minētajām institūcijām nevēlamu notikumu, rūpnieciskās avārijas vai tās tiešu draudu gadījumā, par seku likvidēšanas pasākumu veikšanu pēc rūpnieciskās avārijas un par sakariem ar VUGD nevēlamu notikumu, rūpnieciskās avārijas vai tās tiešu draudu gadījumā un sadarbību ar to, ir norīkots LPKS "LATRAPŠ" Tehniskais vadītājs **Mārtiņš Dauksts**.

OBJEKTA DARBĪBAS IZKLĀSTS

LPKS "LATRAPŠ" Elejas kompleksa darbību var iedalīt šādos blokos:

- graudu kaltes darbība;
- graudu un rapša uzglabāšana;
- rapšu eļļas un raušu ražošanas;
- iepakotu minerālmēsļu un augu aizsardzības līdzekļu tirdzniecība;
- amonija nitrātu saturošu minerālmēsļu saņemšana, uzglabāšana un piegāde patērētājam;
- tehnikas tirdzniecība un servisa pakalpojumu sniegšana;
- dīzeļdegvielas uzpilde uzņēmuma transporta vajadzībām.

INFORMĀCIJA PAR BĪSTAMAJĀM VIELĀM OBJEKTĀ

LPKS "LATRAPŠ" darbība saistīta ar amonija nitrātu saturošiem minerālmēsļiem, sašķidrinātu naftas gāzi (turpmāk tekstā – SNG) un dīzeļdegvielu, kas atbilstoši MK noteikumu Nr. 131, 1. pielikuma prasībām uzskatāmas par bīstamām vielām kvalificējošā apjomā. Amonija nitrātu un stabilizēta amonija nitrātu minerālmēsļu uzglabāšanai objektā var tikt izmantotas divas noliktavas un kravu laukumi ar ietilpību līdz 8000 tonnām. SNG izmantota, kā kurināmais graudu kaltes, rapšu eļļas ražošanas un apkures vajadzībām, objektā atrodas 2 apbērtas tvertnes ar ietilpību 30m³. Dīzeļdegviela nepieciešama palīgprocesu nodrošināšanai – transporta degviela. Dīzeļdegvielu uzglabā 20m³ virszemes dubultsienu tvertnē.

BĪSTAMO VIELU RAKSTUROJUMS

AMONIJA NITRĀTS, SULFONITRĀTS

3. bīstamības kategorija, var pastiprināt degšanu; oksidētājs
2. bīstamības kategorija, izraisa nopietnu acu kairinājumu

SEKAS, KO IZRAISA VIELAS IEDARBĪBA

Amonija nitrāta minerālmēsli ir stabils ķīmiskais produkts, kas pats nerada paaugstinātu bīstamību. Ņemot vērā, ka amonija nitrāta minerālmēsli ir oksidējoši, to bīstamība var rasties blakus apstākļu iedarbības rezultātā, un tā var izpausties kā ugunsgrēks, produkta ķīmiska sadalīšanās ar toksisku izgarojumu rašanos un sprādziens.

DĪZEĻDEGVIELA

3. bīstamības kategorija, uzliesmojošs šķidrums un tvaiki; 2. bīstamības kategorija, kairina ādu; 4. bīstamības kategorija, kaitīgs ieelpojot; 1. bīstamības kategorija, var izraisīt nāvi, ja norij vai iekļūst elpceļos; 2. bīstamības kategorija, ir aizdomas, ka var izraisīt vēzi; 2. bīstamības kategorija, var izraisīt orgānu bojājumus ilgstošas vai atkārtotas iedarbības rezultātā; 2. bīstamības kategorija, toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām

SEKAS, KO IZRAISA VIELAS IEDARBĪBA

Toksisks ūdens organismiem, lēni iztvaiko no augsnes virsmas. Tas var radīt ilgstošu kaitīgu iedarbību uz ūdens vidi. Produkts izraisa piesārņojumu, un tieša saskare rada kaitīgu ietekmi, piemēram, uz putniem un augu valsti.

Izgarojumi kairina acis un elpošanas traktu. Izgarojumu ieelpošana var radīt ķīmisku intoksikāciju.

SVARĪGĀGIE SIMPTOMI UN IETEKME

Kaitīgs ieelpojot. Iekļūšana plaušās var izraisīt nāvējošu ķīmisko pneimonītu. Šķidra produkta šļakatas kairina acis un ādu. Eļļas migla kairina acis un elpošanas ceļus.

SVARĪGĀGIE SIMPTOMI UN IETEKME

Pēc ieelpošanas: vājums, galvassāpes, klepus, aizdusa, sirdsklauves, cianoze (asins krāsošanās zilā krāsā), asinsspiediena pazemināšanās, krampju lēkmes, urinēšana un defekācija spontāni.

Pēc norīšanas: Nelabums, vemšana, zarnu kolikas.

Pēc saskarsmes ar ādu: apsārtums, tūska, dedzināšana.

Pēc saskarsmes ar acīm: apsārtums, asarošana, sāpes.

Pēc ieelpošanas: pārvietot personu svaigā gaisā. Konsultēties ar ārstu.

Pēc saskarses ar acīm: skalot ar lielu ūdens daudzumu, arī zem acu plakstiņiem. Nepieciešamības gadījumā, griezties pēc medicīniskās palīdzības.

Pēc saskarses ar ādu: nekavējoties mazgāt ar ziepēm un lielu daudzumu ūdens, novelkot visu piesārņoto apģērbu un apavus. Ja ādas kairinājums nepāriet, sazināties ar ārstu.

Pēc norīšanas: NEIZRAISIET VEMŠANU. Konsultēties ar ārstu.

SAŠĶIDRINĀTA NAFTAS GĀZE

1. bīstamības kategorija, īpaši viegli uzliesmojoša

SEKAS, KO IZRAISA VIELAS IEDARBĪBA

Īpaši viegli uzliesmojoša gāze. Gāze/tvaiki smagāki par gaisu. Var uzkrāties noslēgtās telpās vai zem grunts līmeņa. Tvaiki var veidot sprādzienbīstamus maisījumus ar gaisu.

SVARĪGĀGIE SIMPTOMI UN IETEKME

Pēc ieelpošanas: iestājas skābekļa nepietiekamība un reibuma stāvoklis.

Pēc saskares ar ādu: apsaldējums

INFORMĀCIJA PAR RŪPNIECISKĀS AVĀRIJAS BĪSTAMĪBU UN RISKA FAKTORIEM

IEKŠĒJI RISKA OBJEKTI

Kompleksa iekšējie riska objekti ir tehnoloģiskās iekārtas, kurās tiek veiktas darbības ar bīstamām ķīmiskām vielām.

Veicot objekta riska novērtējumu, izskatītas šāda veida avārijas seku izpausmes:

- SNG izplūde no tehnoloģiskajām iekārtām ar peļķes vai strūklas ugunsgrēku vai gāzes mākoņa sprādzienu;
- ugunsgrēka, kurā iesaistīti amonija nitrātu saturoši minerālmēsli, radīto toksisko dūmu izplatība;
- amonija nitrāta minerālmēsļu eksplozijas radītā pārspiediena iedarbība;
- izlijušas dīzeļdegvielas peļķes degšanas gadījums, ar tā radītā siltumstarojuma izplatību.

AMONIJA NITRĀTU SATUROŠI MINERĀLMĒSLI

Amonija nitrāts ir spēcīgs oksidētājs, kurš pastiprina degšanas procesu. Pie noteiktiem apstākļiem amonija nitrāts var piedalīties eksplozijā. LPKS "LATRAPs" riska novērtējumā nav konstatēti šādi specifiski apstākļi.

Amonija nitrāta minerālmēsli var sadalīties, radot toksiskus tvaikus, ja uz to iedarbojas liels siltuma

enerģijas daudzums. Amonija nitrāta kušana var radīt cilvēka dzīvības apdraudējumu ar 1% varbūtību līdz 948m attālumā no avārijas epicentra, droša evakuācijas distance ugunsgrēka gadījumā, kurā iesaistīti amonija nitrāta minerālmēsli, ir ne mazāka kā 800 m rādiusā ap negadījuma vietu.

DĪZEĻDEGVIELAS UZPILDES PUNKTS

Naftas produktu noplūdes gadījumā tuvākajos objektos var tikt sajusta naftas produktu smaka, bet naftas produktu degšanas gadījumā, izplatīsies siltumstarojums un sadegšanas produkti, kvēpi, kā arī dūmi, kas nevar radīt nozīmīgu apdraudēju ārpus kompleksa teritorijas.

LPKS "LATRAPs" ir izveidota drošības sistēma, kura nodrošina riska novērtējumā konstatēto bīstamību pastiprinošo faktoru vadību, uzraudzību un to bīstamības samazināšanu.

Liela apjoma SNG noplūdes gadījumā gāzes tvaiki var izplatīties ārpus objekta teritorijas, kur saskaroties ar atklātu liesmu vai dzirksteli, var notikt gāzes aizdegšanās, kas savukārt var izraisīt ugunsgrēku vai sprādzienu.

SAŠĶIDRINĀTA NAFTAS GĀZE

vietas, šādas avārijas atkārtošanās biežums novērtēts kā viena reize 1000 miljonos gadu.

Objekta riska novērtējumā veiktie aprēķini liecina, ka ārpus objekta teritorijas SNG tvaiki varētu izplatīties tikai totālu avāriju gadījumā, bet šādu avāriju iespējamība ir ļoti niecīga. Nelabvēlīgākā avārijas scenārija gadījumā (autocisternas ugunslodes ugunsgrēks), letālā iedarbības zona ir sagaidāma līdz 188 m no avārijas

Savukārt avāriju, kuru riska līmenis varētu būt nepieņemams ar objekta darbību nesaistītiem cilvēkiem, seku izplatība sagaidāma tikai paša objekta teritorijā.

Saņemot brīdinājuma trauksmes signālu bīstamo ķīmisko vielu noplūdes gadījumā vai pastāvēt sprādziena riskam objektā (amonija nitrāta vai SNG eksplozijas risks, ugunsgrēka izcelšanās), tiks iedarbināta uzņēmuma izvietotā trauksmes sirēna (ilgstošs, nepārtraukts signāls).

RĪCĪBA RŪPNIECISKĀS AVĀRIJAS GADĪJUMOS

RĪCĪBA ATRODOTIES TELPĀS:

Ņemot vērā, ka objektā ir iespējama eksplozija ar sekojošu pārspiedienu, nepieciešams pēc iespējas ātrāk evakuēties un atstāt apdraudēto zonu vismaz 800 m attālumā no avārijas vietas, pārvietojoties perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš Jums pūstu no sāniem). Sajūtot gāzes smaku, nelietojiet atklātu liesmu

RĪCĪBA ATRODOTIES ĀRPUS TELPĀM:

Sajūtot gāzes, toksisku tvaiku vai dūmu smaku vai, saņemot brīdinājumu, steidzīgi dodieties prom no bīstamās vietas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš Jums pūstu no sāniem), vismaz 800m attālumā no avārijas vietas. Nelietojiet atklātu uguni, pārtrauciet jebkurus uguns darbus! Ja Jums ir apgrūtināta elpošana,

vai autotransportu. Dīzeļdegvielas noplūdes gadījumā jābūt uzmanīgiem ar uguni. Ja nepieciešams, evakuācijas laikā aizsargājiet elpošanas ceļus ar audumu vai apģērbu, vai Jūsu rīcībā esošām gāzmaskām, respiratoriem ar specifiskiem filtriem.

izmantojiet jebkādas ūdenī samērcētus gaisa caurlaidīgus audumus un elpojiet caur tiem. Ja tas nav iespējams, aizturiet elpu vai veiciet īsas, seklas ieelpas. Ja jūtat veselības stāvokļa pasliktināšanos, griezieties tuvākajā medicīnas iestādē vai izsauciet neatliekamo medicīnisko palīdzību pa tālruni 113 vai 112.

Evakuācijas gadījumā ņemiet līdzi personas dokumentus, naudu, vērtslietas, pārtikas krājumus un tikai nepieciešamo apģērbu, ja iespējams. Pirms evakuācijas noslēdziet elektrības, gāzes un ūdens padevi. Paziņojiet kaimiņiem par izziņoto evakuācijas nepieciešamību un palīdziet bērniem, invalīdiem un vecākiem cilvēkiem sagatavoties evakuācijai.

INFORMĒŠANA (APZIŅOŠANA) PAR RŪPNIECISKU AVĀRIJU

1. Lai brīdinātu iedzīvotājus par rūpniecisku avāriju, kurā iesaistītas bīstamās vielas, un to draudu gadījumā, tiks iedarbināta LPKS "LATRAPs" teritorijā uzstādītā **trauksmes sirēna**. Tā tiks aktivizēta gadījumos, kad iedzīvotājiem var rasties reāls apdraudējums (avārija sašķidrinātas naftas gāzes tehnoloģijā vai amonija nitrāta saturošu minerālmēslu tehnoloģijā).
2. Dzirdot objekta teritorijā ieslēgtu trauksmes sirēnu, **pievērsiet uzmanību** notikušajam uzņēmuma virzienā. Apdraudējumu gadījumā netuvoties objektam!
3. Papildus **sekojiet** aktuālajai informācijai LPKS "LATRAPs" un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta lapām sociālajā tīklā www.facebook.com;
4. **Ieklausieties** Valsts policijas un VUGD amatpersonu sniegtajos paziņojumos pa skaļruņiem, izpildiet tos;
5. **Paziņojiet** par notikušo tuvākajiem radiem un paziņām.
6. **Novērtējiet** situāciju un bez vajadzības nezvaniet operatīvajiem dienestiem!

Papildus informāciju par iedzīvotāju brīdināšanu un informēšanu, skatīt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta mājaslapā, sadaļā "Drošības padomi": http://vugd.gov.lv/lat/drosibas_padomi/vai_tu_zini__ka_rikoties_arkartas_gadījumos_

OBJEKTA AVĀRIJGATAVĪBA

LPKS "LATRAPs" apstiprina, ka objektā ir izveidota trauksmes un apziņošanas sistēma (trauksmes sirēna brīdinājuma nodošanai apkārtējiem iedzīvotājiem). LPKS "LATRAPs" apstiprina, ka objektā ir noteikta kārtība, kādā, saskaņā ar objekta Civilās aizsardzības plānu, atbildīgā persona, sadarbībā ar VUGD un citiem operatīvajiem dienestiem veic reaģēšanas pasākumus nevēlamu notikumu vai rūpnieciskās avārijas seku samazināšanai, ierobežošanai vai likvidēšanai.

Objekta drošības sistēmas politika ir vērsta uz avāriju nepieļaušanu un LR normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu. Šim nolūkam, objekta konstrukcijas, iekārtas un drošības sistēmas ir izstrādātas un uzstādītas atbilstoši visām mūsdienu drošības prasībām. Pēdējos gados veiktā objekta rekonstrukcija uzlabojusi procesu drošību.

Uzņēmuma izstrādātajos dokumentos apkopota informācija par objektu, tā tehnisko un drošības līmeni un darba organizāciju, apskatīta tā bīstamība no avāriju riska viedokļa un noteikti veicamie pasākumi avārijas gadījumos.

Civilās aizsardzības plāns reglamentē uzņēmuma vadības un darbinieku avārijgatavību un nosaka obligātās sākotnējās darbības produktu noplūdes vai ugunsgrēka, dabas katastrofu, ārējo tehnogēno avāriju ietekmes, izsludinātu katastrofu

un citu apzināto apdraudējumu gadījumā. Šajā plānā ir iekļauta informācija par iespējamo avāriju seku izplatību, iespējamo apkārtnes objektu un iedzīvotāju apdraudējumu, apdraudējuma veidiem un iespējamajiem ietekmes efektiem. Tāpat tas iekļauj informāciju par neatliekamajiem pasākumiem avārijas gadījumā, kas ir:

- Tehnoloģisko procesu pārtraukšana;
- Avārijas izziņošana darbiniekiem un apkārtējiem iedzīvotājiem;
- Avārijas likvidēšanas darbu sākšana;
- Darbinieku evakuācija;
- Sadarbība ar VUGD un citiem operatīvajiem dienestiem.

LPKS "LATRAPs" apstiprina, ka objektā ir nodrošināti nepieciešamie resursi, lai varētu rīkoties rūpnieciskās avārijas gadījumā, kā arī īstenot preventīvos pasākumus iespējamo avāriju seku samazināšanai. Avārijgatavības nodrošināšanai tiek veikta tehnisko līdzekļu (ugunsdzēsības līdzekļu, ekipējuma, individuālās aizsardzības līdzekļu u.c.) uzturēšana pastāvīgā darba kārtībā.

Darbinieku sistemātiska teorētiskā un praktiskā apmācība ikdienas darba pienākumu veikšanā, darba drošībā, ugunsdrošībā, kā arī civilajā aizsardzībā un rīcībā avāriju gadījumā.

Uzņēmums turpina darbu pie riska situācijas analīzes un drošības sistēmas pilnveides.

Uzmanību!

Avārijas gadījumā ievērojiet operatīvo dienestu rīkojumus, instrukcijas vai prasības!

KUR ZVANĪT ĀRKĀRTAS SITUĀCIJĀS?

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

112

Valsts policija

110

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests

113

